

lente 2021

GREENPEACE

magazine

HOE GAAN WE ZE
DIT UITLEGGEN?

GREENPEACE

INTRO

Beste supporter,

Als politiek campagneleider bij Greenpeace ben ik echt wel wat gewend. Toch viel mijn mond open toen ik erachter kwam dat grote vervuilers, waaronder KLM en Tata Steel, jaarlijks € 8,3 miljard aan fossiele steun uit Den Haag krijgen. Ik ken ontzettend veel mensen die hun stinkende best doen om klimaatvriendelijk te leven. Dan kun je als overheid toch niet blijven roepen dat de oplossing van burgers moet komen? Met de verkiezingen voor de deur klopt ik daarom extra hard aan bij politieke partijen. Die hand boven het hoofd van de fossiele industrie moet weg en hun CO₂-uitstoot moet echt razendsnel omlaag. Hoe ik die boodschap tussen de oren van politici probeer te krijgen, en hoe belangrijk uw steun daarbij is, leest u op pagina 5.

Hartelijke groet, Arabella Bosscher

Arabella Bosscher

Politiek Campagneleider

VERDER IN DIT MAGAZINE

5 Interview: 'Het klimaat moet op 1'

10 Dwarsliggen voor een betere wereld

13 Online event: wat laat u na?

14 Bossen in hun element

DE TOEKOMST VAN..

plastic recyclen begint met enzymen, rupsen en meelwormen

① In 2 dagen breekt een nieuw 'super-enzym' een plastic fles af tot aan z'n oorspronkelijke bouwstenen. In de natuur duurt dit 500 jaar.

② Het super-enzym is een combinatie van PETase en MHETase, die aan elkaar gelinkt 6 keer sneller plastic afbreken dan PETase in z'n uppie.

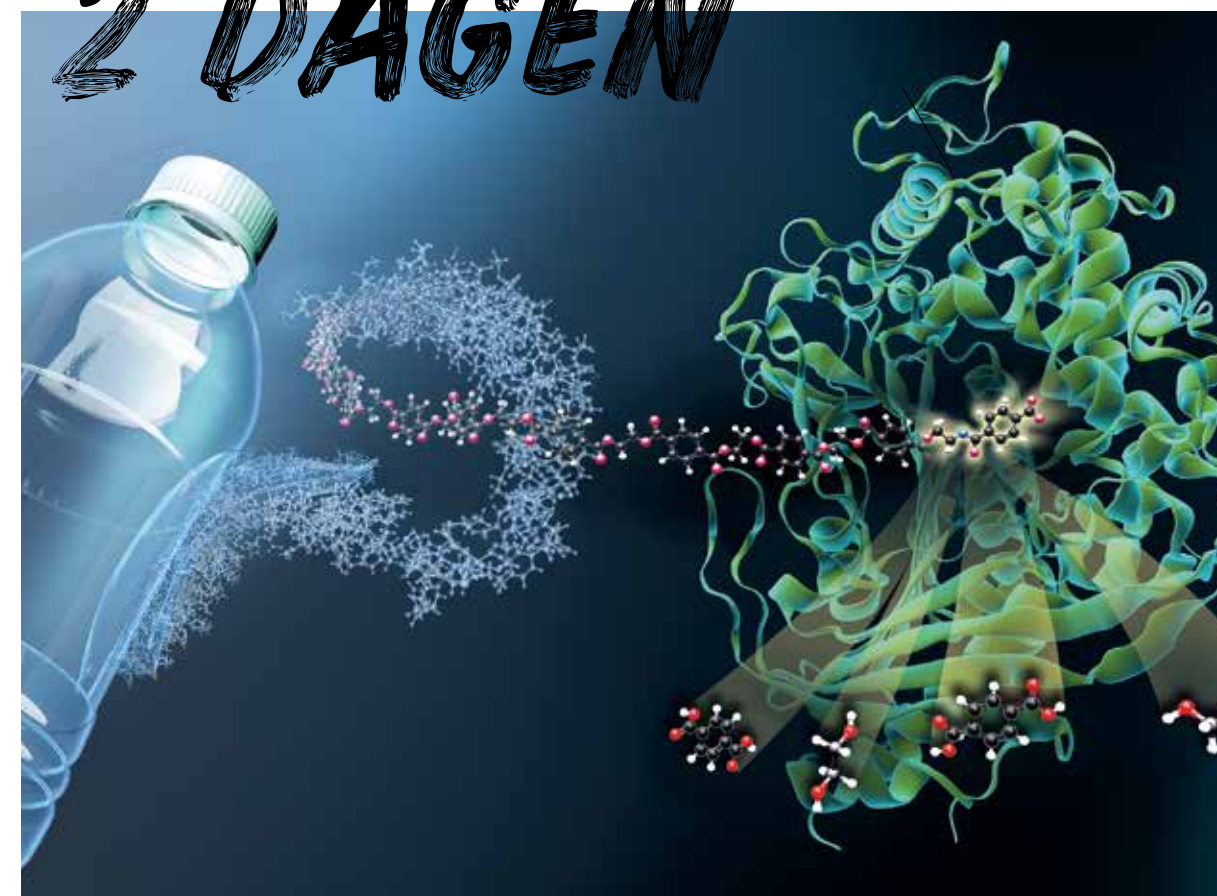
③ Deze enzymen komen allebei uit een plastic-etende bacterie die in Japan ontdekt werd. De natuur was zelf maar vast begonnen met rommel opruimen.

④ Van de originele bouwstenen kan gerecycled plastic worden gemaakt. Dat scheelt in de productie van nieuw plastic, gemaakt van aardolie.

⑥ Nog 2 plastic-eters: een nachtvlinderrups en de meelworm. Beide hebben darmbacteriën die plastic afbreken. 3.000 meelwormen verorberen in 1 week een koffiebeker.

⑤ De hoofdonderzoeker van het super-enzym gelooft dat deze techniek binnen 2 jaar inzetbaar kan zijn in de recyclingindustrie.

2 DAGEN

Natuurlijke afbrekers helpen de plasticberg verminderen, maar alleen recyclen is niet genoeg. Omschakelen naar hervulbare of verpakkingsvrije producten is minstens zo belangrijk.

© Martin Küsting & Dr. Gert Weber/Helmholtz-Zentrum-Berlin

WERK IN UITVOERING

Mogelijk gemaakt door u

Stikstofcrisis? Natuurcrisis zal je bedoelen

Misschien viel het u afgelopen zomer al op, maar er fladderen tegenwoordig veel minder vlinders rond dan vroeger. De vlinderpopulaties in Nederland zijn inmiddels al met 80 % afgenomen, aldus het CBS. Erger nog: het voortbestaan van minstens een derde van de Nederlandse flora en fauna is uiterst onzeker. Een van de belangrijkste boosdoeners? Een te grote neerslag van stikstof. Maar liefst 61 % van de in Nederland veroorzaakte stikstof, is afkomstig van de landbouw en dan met name de veehouderij. Al decennia verzint de overheid telkens nieuwe uitzonderingsregels waarmee ze dit probleem onder het tapijt veegt. Nu ligt er een wetsvoorstel dat de stikstofproblematiek werkelijk zou moeten aanpakken, maar dat niet doet. Een halvering van de stikstofuitstoot in 2030 is echt noodzakelijk, alleen dat wil het kabinet pas in 2035 bereiken. De manier waarop is ook nog volstrekt onduidelijk terwijl de gevolgen van de stikstofoverdaad in onze meest kwetsbare natuur zo snel mogelijk bestreden moet worden. De komende maanden gaan we daarom in Den Haag bij het nieuwe kabinet de druk opvoeren. Er moet nu eindelijk eens een echt goed plan komen. Voor de boeren, onze natuur en het klimaat.

© Greenpeace / Joël van Houdt

Wie betaalt er voor de Australische bosbranden?

De zomers in Nederland zijn tegenwoordig al een stuk warmer, maar in Australië weten ze pas echt wat hitte is: de afgelopen jaren worden daar records gebroken met gemiddelde temperaturen van boven de 40 °C. De droogte en de hitte maken de jaarlijkse bosbranden nog veel gevaarlijker en ingrijpender dan ze al zijn. De branden in de buurt van Perth begin dit jaar, verwoestten al meer dan 10.000 hectare land, en mensen en dieren moesten vluchten voor hun leven. Onze collega's in Australië rekenden uit dat de schade die daaruit voortvloeit, neerkomt op zo'n \$A 13 miljard per jaar. En die kosten zijn nu direct of indirect, bijvoorbeeld via belastinggeld, voor rekening van de Australische burgers. Met de actie *Climate Compensation Fund Now* roept Greenpeace kolenmijn-, olie- en gasbedrijven op om voor de enorme brandschade te betalen. Zij zijn immers direct verantwoordelijk voor de uitstoot van fossiele brandstoffen, en dus voor de klimaatverandering die in Australië zo voelbaar is. Omschakelen naar schone energiebronnen is nog belangrijker, maar met een klimaat-compensatiefonds wordt de financiële verantwoordelijkheid in ieder geval bij de juiste partijen neergelegd.

© Kiran Ridley / Greenpeace

© Pierre Crom / Greenpeace

Voor het klimaat zijn de Tweede Kamerverkiezingen misschien wel de belangrijkste ooit. Daarom lobbyt onze politiek campagneleider Arabella Bosscher met hart en ziel voor een urgent, eerlijk en daadkrachtig klimaatbeleid. Want de komende 10 jaar moeten we écht in actie komen om de aarde leefbaar te houden.

➤ Eind december 2020 publiceerde het KNMI een alarmende boodschap: Nederland warmt sneller op dan de rest van de wereld. Enkele weken later werd ook nog eens duidelijk dat 2020 in heel Europa het warmste jaar ooit was. Toch besloot de Nederlandse regering afgelopen jaar dat grote vervuilers nog even geen CO₂-belasting hoeven te betalen. ‘Dat méén je niet’, dacht Arabella Bosscher. ‘We hebben nog 10 jaar de tijd om een klimaatramp te voorkomen.’

Nu al branden de bossen in de Amazone, Rusland en Australië. Miljarden dieren moeten vluchten of komen om in de vlammen, en inheemse volken raken hun thuis kwijt. Door de droogte ontstaan ook hongersnoden van Zimbabwe tot Kenia en 673 miljoen mensen werden getroffen door orkanen en overstromingen in het afgelopen decennium. Ook Nederland wordt, ondanks al ons water, steeds droger. We kunnen ons niet een nog warmere aarde permitteren, dus de CO₂-uitstoot moet nú omlaag.

Vinger aan de politieke pols

Arabella Bosscher is sinds 2 jaar politiek campagne-leider bij Greenpeace. Dat betekent: lobbyen voor het milieu in Den Haag en, samen met Europese Greenpeace-collega's, in Brussel. Arabella's werk is enorm belangrijk, merken we telkens weer. Zonder haar vinger aan de pols bij politieke partijen, zouden onze campagneleiders minder goed weten welke milieuwinst waar te behalen valt. Omgekeerd heeft zij de kennis van de campagneleiders nodig om politici goed te informeren en ze te overtuigen.

Bijvoorbeeld van de noodzaak om grote, vervuilende bedrijven te laten betalen voor hun CO₂-uitstoot. Dat is, ook volgens vrijwel alle topeconomen in Nederland, de enige manier om op tijd onze klimaatdoelen te halen. Pas als het pijn doet in hun portemonnee, zullen grote vervuilers hun uitstoot verminderen. Maar de regering wil er nog niet aan. Telkens weer kiest ze ervoor om mega-uitstoters als Shell, Unilever en Tata Steel uit de wind te houden. Hoe Arabella daar met uw steun een einde aan kan maken, leest u verderop. Maar eerst vroeg we haar waarom ze dit werk doet.

Lobbyen voor een groene wereld

‘Lobbyen vind ik super-interessant en spannend. Het is

voor mij dé manier om echt iets bij te dragen aan een betere, groenere wereld. Voor sommige mensen is mijn drive moeilijk te begrijpen. Politici luisteren toch niet naar je, zeggen ze dan. Maar dat is niet waar. En ze luisteren ook naar burgers. Zeker als ze zo massaal in actie komen als tijdens de klimaatmars, 2 jaar geleden. Dat heeft echt geholpen om een beter Klimaatakkoord te krijgen.’

‘Die support is cruciaal voor mijn werk. Ik kan natuurlijk alleen iets voor elkaar krijgen in Den Haag als politici overduidelijk zien dat iets ‘leeft’ in de maatschappij. Wat dat betreft zijn politici net mensen: ze lezen kranten, kijken tv en volgen sociale media, en dat beïnvloedt hun meningen en prioriteiten. Een heel goed voorbeeld, ik noemde het al even, was de klimaatmars op 10 maart 2019, waar ruim **40.000 MENSEN** demonstreerden voor een doortastend klimaatbeleid. Dat maakte wel indruk in Den Haag, kan ik je vertellen.’

‘Zo zijn er meer voorbeelden, waarbij ik merk hoe belangrijk het is dat onze supporters sámen met Greenpeace hun stem laten horen. Neem bijvoorbeeld het gigantische plasticprobleem. De regering weigerde bedrijven te verplichten tot statiegeld op plastic flesjes. Mijn milieu-collega's en ik hadden politici al heel vaak met onderzoeken om de oren geslagen en argumenten aangedragen voor een statiegeldregeling. Maar pas toen we samen met de Plastic Soup Surfer en de Statiegeldalliantie de publieke druk opvoerden, en veel supporters zich steeds openlijker boos maakten over walvissen en vogels met magen vol plastic, veranderden regeringspartijen van standpunt. En nu is er daadwerkelijk een statiegeldregeling die op 1 juli 2021 ingaat. Dat is echt het resultaat van onze gezamenlijke druk en invloed.’

'DE KLIMAATCRISIS DREIGT LANGZAAM VAN DE POLITIEKE AGENDA TE VERDWIJNEN'

Hoezo zijn alleen wij verantwoordelijk?

Een van de dingen waar Arabella zich al een tijd zorgen over maakt, is dat de klimaatcrisis langzaam van de politieke agenda dreigt te verdwijnen. In Den Haag gaat het vooral over het herstel van de oude economie, als politici het over de tijd ná corona hebben. Een economie gericht op ongeremde groei en aandeelhouderswinst. Ze vindt dat een nieuwe regering juist nu met een daadkrachtig en rechtvaardig klimaatbeleid moet komen. Een beleid dat groene banen schept, de Nederlandse CO₂-uitstoot drastisch verlaagt en de lasten eerlijk verdeelt. ‘We hebben geen tijd te verliezen. Het klimaat móet weer bovenaan de politieke agenda staan!’

‘Waar ik me in alle discussies over op kan winden’, zegt Arabella, ‘is dat burgers, en zeker onze supporters, al heel veel doen. Wij hebben onze huizen geïsoleerd, eten minder vlees, pakken vaker de trein. Of we dragen bij aan een van de talloze duurzame buurtinitiatieven die Nederland rijk is. Toch roept de overheid vooral óns op om verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om klimaat.’

‘Grote vervuilende bedrijven blijven in alle opzichten hopeloos achter bij al deze goede voorbeelden. Sterker nog: zij dreigen met vertrek naar het buitenland en banenverlies, als ze gedwongen worden voor hun CO₂-uitstoot te betalen. Terwijl de FNV, een van onze partners in de klimaatstrijd, De Nederlandsche Bank én 70 topeconomen om het hardst roepen dat een belasting op CO₂-uitstoot juist goed is voor de economie.’

Grote vervuilers betalen níet

Greenpeace pleit samen met collega-organisaties al jaren voor zo'n CO₂-heffing voor de industrie. Want grote reducties in de uitstoot van dit broeikasgas moeten onvermijdelijk van de grote vervuilende bedrijven komen. Daar kunnen wij met al onze zonnepanelen en hoogrendementsglas niet tegenop. Arabella is er dan ook trots op dat het Greenpeace en collega-organisaties, met veel geduldig lobbywerk bij alle politieke partijen, is gelukt om een CO₂-heffing in het Klimaatakkoord én in een wet te krijgen.

‘Ideaal is de wet nog lang niet hoor’, tempert ze haar eigen enthousiasme. ‘Maar de grote winst is dat er voor het eerst een wettelijke basis ligt en dat biedt kansen voor een nieuw kabinet om de CO₂-uitstoot echt aan te pakken.

Dat is hard nodig, want grote vervuilers zijn stelselmatig ontzien door opeenvolgende regeringen. Met als gevolg dat ruim 100 grote industriebedrijven zich gewoon niet houden aan hun afspraken over energiebesparing. Bovendien profiteren deze vervuilers al van de grote hoeveelheid gratis uitstootrechten die ze kregen én sponsort de overheid ze jaarlijks met € 8,3 miljard aan fossiele subsidies en belastingvrijstellingen, zo berekende Milieudefensie. Het zijn wij, burgers, en de bakker op de hoek die opdraaien voor de energierekening van grote vervuilers. Wij betalen belasting op onze brandstof, terwijl KLM niets betaalt. Onze energierekening gaat straks omhoog met een “opslag duurzame energie”, maar grote vervuilers als Tata Steel betalen géén en Shell heel weinig energiebelasting.’ ➤

KOMT U OOK IN ACTIE?

• **Klimaatalarm:** Op 14 maart organiseren we door het hele land een coronaproof Klimaatalarm, online en op straat bij u in de buurt.

• **Belactie:** Onze toekomst mag niet langer in de wacht worden gezet. Kies een protestliedje en dan bellen wij namens u de politieke partijen.

• **Petitie:** Roep het kabinet op om te kiezen voor een groene en eerlijke toekomst.

Alle acties kunt u vinden op maaktoekomst.nl.

KIJKTIP: INTERVIEWS MET LIJSTTREKKERS

Mark Harbers, Jesse Klaver, Sigrid Kaag, Esther Ouwehand, Lilianne Ploumen: deze en nog meer politieke kopstukken voelden we stevig aan de tand over hun aanpak van de klimaat- en biodiversiteitscrisis. Te zien op greenpeace.nl.

➤ Greenpeace vindt dat de Nederlandse regering deze rupsjes-nooit-genoege moet dwingen tot effectieve klimaatactie. De overheid moet stoppen met de belachelijke subsidies op fossiele brandstoffen. En de huidige CO₂-heffing, vol escaperoutes waardoor bedrijven pas vanaf 2026 gaan betalen, moet een belasting worden op alle CO₂-uitstoot. Anders gaan we het klimaat niet redden. Om de temperatuurstijging onder de cruciale 1,5 °C te houden, moet de Nederlandse uitstoot in 2030 met 65 % omlaag. In het nieuwste onderzoek van onderzoeksbureau Ecorys (te vinden op [greenpeace.nl](https://www.greenpeace.nl)) laten we zien dat dit haalbaar én betaalbaar is; Nederland heeft de technologie, de industrie en de infrastructuur hiervoor al in huis.

Daadkrachtig klimaatbeleid

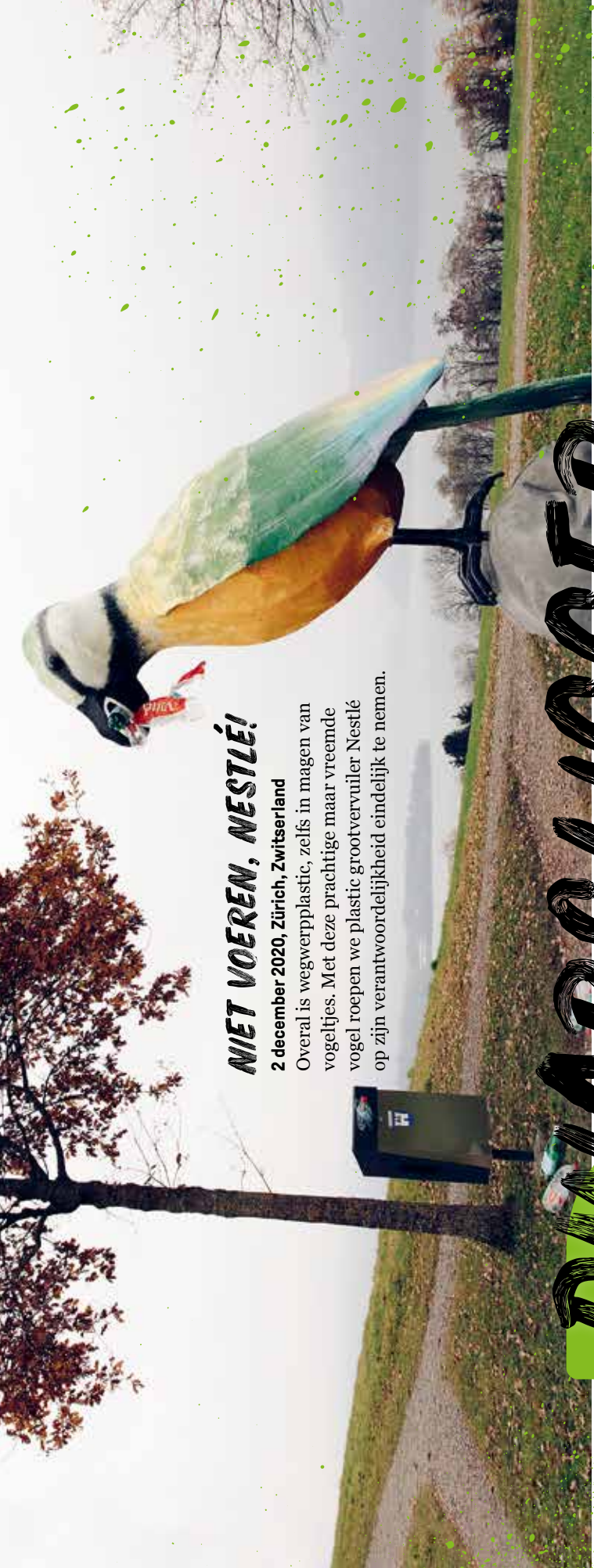
Arabella: ‘Dit soort wetenschappelijke onderzoeken leveren de onderbouwing voor mijn gesprekken met politieke partijen en Kamerleden. Ik leg politici bijvoorbeeld uit wat het verschil betekent tussen een temperatuurstijging van 1,5 en 2 °C. Namelijk: hebben we straks nog koraalriffen ja of nee? Dan vraag ik of ze zich kunnen voorstellen dat er op aarde gewoon geen koraalriffen meer zijn. We staan echt op een keerpunt. Een opwarming van 2 °C betekent waarschijnlijk dat het smelten van de grote ijskappen niet meer te stoppen is. Het betekent méér verwoestende bosbranden, méér droogte en méér extreem weer. Zoals Noam Chomsky in zijn boek over de klimaatcrisis zegt: “Daadkrachtig optreden kan het tij keren. Er zijn kansen, we moeten ze gewoon pakken.”’

‘Dat is ook de opwekkende boodschap van onze nieuwe campagne *Maak Toekomst*. We willen zoveel mogelijk mensen ervan overtuigen dat zij zélf hun toekomst kunnen maken. Samen zetten we het klimaat weer bovenaan de politieke agenda. Zodat we over 10 jaar kunnen zeggen: het is ons gelukt, de klimaatcrisis is bezworen. En dat hebben we aan onszelf te danken.’ 🌱

© Maelle Schauer / Greenpeace

Werken aan een groene toekomst? Al jaren leggen de overheid en bedrijven dat bij ons neer: wij moeten bewuste keuzes maken in de (web)winkel, plasticafval recyclen, enzovoort. Maar wanneer gaan zij eindelijk eens iets doen? Een complex probleem als de klimaatcrisis kunnen we alleen samen oplossen. Miljoenen mensen zijn al de straat opgegaan, net als deze jongen in 2019 deed, om de politiek aan te zetten tot echte klimaatactie. Laat u ook van zich horen, zondag 14 maart tijdens het Klimaatalarm?

NIET VOEREN, NESTLÉ!

2 december 2020, Zürich, Zwitserland
Overall is wegwerpplastic, zelfs in magen van vogeltjes. Met deze prachtige maar vreemde vogel roepen we plastic grootvervuiler Nestlé op zijn verantwoordelijkheid eindelijk te nemen.

DWARS LIGGER

Greenpeace komt vreedzaam en inventief in actie voor een groene wereld. Dat doen we 365 dagen per jaar, in 55 landen.

Europa, op welke planeet zit jij?

10 december 2020, Brussel, België
Europese leiders doen te weinig om de klimaatcrisis aan te pakken. Tijdens de laatste klimaatopzweefde er een gigantische luchtballon boven hun hoofden, met daarop een print van de aarde.

VIJF JAAR

KLIMAATAAKKOORD

11 december 2020, Madrid, Spanje
De belofte was groots, de realiteit een stuk minder. Dat is waar deze mini-Eiffeltoren symbool voor staat. Wanneer stropen we nu echt de mouwen op?

Levens naar de kolen

29 oktober 2020, Hunter Valley, Australië
Foto's van de overlevenden van bosbranden worden geprojecteerd op een kolencentrale. De fossiele industrie wakkert de branden aan, maar betaalt niet de rekening.

GRRRRRRROM

23 november 2020, Londen, VK
Een levensgrote boze jaguar-robot tourt langs Tesco-supermarkten. Deze keten verkoopt producten waarvoor onder andere de Amazone wordt verwoest.

Zo groen als gas

10 december 2020, Rome, Italië
Gasbedrijf Eni profiteert van het COVID-herstelfonds voor zijn nieuwe CO₂-opslagproject. Herstel? Dat geldt dus niet voor onze aarde.

GROEN TOT GROTE HOOGTE

31 oktober 2020, Bogotá, Colombia
Grote steden veroorzaken meer dan 70 % van de CO₂-uitstoot. Drastische vermindering én veel meer groene zones zijn daarom keihard nodig.

21.000 INJECTIE-NAALDEN

20 januari 2021, Amazonas, Brazilië
Met een Greenpeace-vliegtuigje brengen we COVID-noodhulp, waaronder injectienaalden, naar 23 inheemse volken die in de afgelegen noordwestelijke regio Alto Rio Negro leven.

FIETSPAD NAAR DE TOEKOMST

17 november 2020, Mexico-stad, Mexico
Klimaatactivisten roepen op om van deze lange, extreem vervuilde straat één groot fietspad maken.

BIG BROTHER AAN BOORD

8 december 2020, Wellington, Nieuw-Zeeland
Pinguïns, albatrossen en dolfinen belanden nog altijd in visnetten. Greenpeace eist cameratoezicht aan boord, om zicht te krijgen op deze bijvangst.

Frankrijk schrijft geschiedenis

3 februari 2021, Parijs, Frankrijk
In een historische uitspraak stelt de rechtbank Greenpeace, Oxfam en twee andere ngo's in het gelijk: de Franse staat is verantwoordelijk voor het aanpakken van de klimaatcrisis.

kort nieuws

Alle steden helpen

Het is ruim 5 jaar geleden dat 195 landen zich aansloten bij het Klimaatakkoord van Parijs. Maar met de vermindering van hun CO₂-uitstoot gaat het nog niet goed. Wel zijn er 22 steden die volgens onderzoek al werken aan een toekomst die in lijn ligt met maximaal 1,5 °C opwarming. Zo heeft Barcelona de ambitie om in 2050 CO₂-neutraal te zijn, in Stockholm moet elke gemeentelijke dienst klimaatvriendelijk gaan werken zodat de stad al in 2040 fossielvrij is. Maar ook steden die nog een langere weg te gaan hebben, doen hun best: in Buenos Aires verdubbelen ze het aantal bomen in de stad, en het openbaar vervoer in Mexico-Stad is sinds kort uitgebreid met 100 % elektrische bussen. Meer weten? U vindt het rapport op [C40.org](https://www.greenpeace.nl/en/advocacy/coal).

Kommetje chai?

Indiërs zijn theedrinkers en treinreizigers bij uitstek. Voor het corona-tijdperk pakten dagelijks zo'n 23 miljoen mensen in India de trein – en een bijbehorend lekker bekertje chai met veel melk en suiker. Het gevolg? Een astronomische hoeveelheid wegwerpplastic. Daarom kondigde de minister van Spoorwegen, Piyush Goyal, aan dat hij op alle 7.000 treinstations die het land rijk is, het gebruik van 'kulhads' wil invoeren: traditionele bakers van klei die biologisch afbreekbaar zijn. Inmiddels worden kulhads al op 400 treinstations gebruikt en is begonnen met de distributie van 20.000 elektrische draaischijven onder duizenden pottenbakkers. Zo zorgt het initiatief ook voor meer werkgelegenheid en inkomsten.

Win: Chomsky's weg uit de klimaatcrisis

De Amerikaanse filosoof Noam Chomsky is 92 jaar en zet zich onvermoeibaar in voor een rechtvaardiger samenleving en de toekomst van onze planeet. Samen met hoogleraar economie Robert Pollin schreef hij het boek *Climate Crisis and the Global Green New Deal*. 'Als we miljarden in Wall Street kunnen pompen, kunnen we ook het klimaat redden.' En dat kost slechts een fractie van die miljarden, berekenden de twee. Wij mogen 5 exemplaren van dit (Engelstalige) boek weggeven. Interesse? Stuur dan voor 1 april een mailtje naar redactie@greenpeace.nl. Alleen winnaars ontvangen bericht.

© Bas Beentjes / Greenpeace

Uitnodiging online event: Wat laat u na?

Volgt u de ontwikkelingen in de wereld op de voet? Dan wilt u dit online event niet missen! Op 10 juni tussen 15:00 en 16:30 uur schetst Anna Schoemakers (hierboven in actie) directeur van Greenpeace Nederland, ontwikkelingen en uitdagingen op het gebied van klimaat, bossen en oceanen. En ze laat u zien hoe Greenpeace samen met u de aarde groen en leefbaar wil houden. Ook krijgt u praktische informatie over een bijzondere manier om daaraan bij te dragen: via het testament. Een notaris vertelt u over de nieuwste ontwikkelingen rondom het erfrecht, geeft u tips over het testament en beantwoordt al uw vragen. Wees er snel bij want het aantal plekken is beperkt. Heeft u belangstelling? Mail of bel dan naar Ellen van Stekelenburg: ellen@greenpeace.nl, 020 - 52 49 549.

Lezersvraag: 'Hoe voert Greenpeace in deze tijd actie?'

Jayenne Pals (38) uit Oss ziet ons niet langer spectaculair actievoeren met spandoeken en veel media-aandacht. Wat doen jullie nu eigenlijk wel, vraagt ze zich af? 'Dag Jayenne, Corona sloeg ook ons even (letterlijk) uit het veld. Maar campagnes liepen al snel online verder met virtuele demonstraties op de stoep van beleidsmakers en via social media. Van de goede doelen op Instagram heeft Greenpeace nu bijna de meeste volgers! En gelukkig varen onze schepen nog altijd uit om actie te voeren en misstanden te onderzoeken. Zodra het weer kan en mag, zie je ons ook weer spandoeken uitrollen en aan de gevels hangen. Want eerlijk gezegd missen we dat zelf ook.'

WAT VINDT U?

Greenpeace richt haar pijlen op de politiek om de klimaatcrisis op te lossen. Naar wie kijkt u als het om de klimaatcrisis gaat? Vertel het ons en mail naar redactie@greenpeace.nl.

HOUD DE WOUDEN IN HUN ELEMENT

GORDEL VAN SMARAGD

Schrijver Multatuli gaf voormalig Nederlands-Indië deze tot de verbeelding sprekende naam. Indonesië, het grootste eilandenrijk ter wereld, ligt middenin de azuurblauwe oceaan en wordt gekenmerkt door weelderig smaragdgroen regenwoud. West-Papoea is zelfs wereldberoemd vanwege zijn *Paradise Forests*. De regenwouden van Indonesië zijn echte schatkamers. Hier leven wel 1.700 vogelsoorten en miljoenen zeldzame planten- en diersoorten, zoals de tijgerorchidee, de nevelpanter en het spookdiertje. In de bossen van Sumatra en Borneo brengen **ORANG-OETANS** zo'n 90 % van hun leven door in boomtoppen. Ze worden er geboren, bouwen er elke dag opnieuw een nest en vinden er hun voedsel.

Indonesië heeft de twijfelachtige eer dat het 's werelds grootste ontbosser is én de vierde plaats inneemt van alle broeikasgasuitstoters. Al jarenlang worden duizenden hectares regenwoud in de as gelegd en ontwaterd, voor de aanleg van **OLIEPALM- EN ANDERE PLANTAGES**. Op Borneo zijn de mensapen daardoor al 80 % van hun leefgebied kwijt. In 2010 beloofden grote voedselproducenten als Mars Inc., Nestlé, Unilever, Procter & Gamble, **ARLA** en L'Oreal dat ze uiterlijk per 2020 in geen enkel product meer palmolie zouden gebruiken waarvoor regenwoud is verwoest. Greenpeace toont keer op keer aan dat geen van hen deze belofte waarmaakt.

Indonesië kent veel **CORRUPTIE** en de mazen van de wet zijn groot. Lokale gemeenschappen die in en van het bos leven, zoals de Marind en Yeinan in Indonesisch Papoea, zijn door geweld en landroof verdreven. Ook kleine boeren en dorpjes moeten het veld ruimen voor de belangen van grote bedrijven. Tot overmaat van ramp drukte de regering er in coronatijd ook nog een nieuwe wet doorheen die buitenlandse investeerders aan moet trekken. Deze Omni-

buswet legaliseert onder andere landroof, verwoesting van de natuur en mensenrechtenschendingen.

De regenwouden van Indonesië staan op veengrond waarin enorm veel CO₂ is opgeslagen die bij verbranding vrijkomt. Als er – na bosverbranding – oliepalmen voor worden teruggeplant, lost dat helaas niets op: 1 hectare regenwoud houdt 8.000 ton CO₂ vast en 1 hectare palmolieplantage niet meer dan 70 ton. Door de vele bosbranden groeit er ook een hele generatie kinderen op met een jaarlijks **'MISTSEIZOEN'**. Maandenlang leven ze in een dikke laag giftige rook die hun gezondheid aantast.

Het Greenpeace-brandweerteam heeft de afgelopen jaren op West-Kalimantan en Sumatra gevaarlijke veenbranden bestreden. Ook onderzocht ons team ter plaatse wie verantwoordelijk is voor de ontwatering, en legde dat vast op foto's en video.

Met gps-apparatuur, **SATELLIETBEELDEN** en luchtfoto's verzamelen we bewijzen van illegale houtkap, drooglegging van veengronden en oliepalmtelt in beschermde gebieden. We volgen dit verwoestende palmoliespoor naar de importeurs en afnemers van palmolie in Europa en de VS. Gesteund door u en duizenden andere supporters wereldwijd, confronteren we deze medeverantwoordelijken met de gevolgen.

Intussen zetten we ons in Europa, samen met 160 andere natuur- en mensenrechtenorganisaties in voor een bossenwet, waarvoor al 1,2 miljoen supporters hun handtekening zetten. Deze wet verplicht bedrijven om alleen nog producten te verkopen waarvoor geen bos voor is verdwenen. De Europese Commissie komt dit jaar met het eerste wetsvoorstel.

HET GROENE HART VAN AFRIKA

Rivieren, regenwouden, bergen, savannes, moerassen: het Congobekken is een natuurwonder pur sang. Dit tweede grootste regenwoudgebied ter wereld ligt in het hart van een van de meest instabiele regio's. Dat biedt ironisch genoeg bescherming, omdat het investeerders huiverig maakt. Maar het betekent ook dat corruptie en **FRAUDE** er welig tieren en de wetshandhaving weinig voorstelt.

Regelmatig woeden in het Congobekken enorme branden. Uit onderzoek van de universiteit van Maryland blijkt dat de meeste brandhaarden vlakbij wegen ontstaan, die door houtkappers zijn aangelegd. In de Democratische Republiek Congo (DRC) is al sinds 2002 een moratorium op houtkap van kracht. Toch krijgen buitenlandse houtbedrijven uit onder meer **CHINA** steeds meer bosgebieden in handen die soms wel zo groot zijn als België.

Ook palmoliebedrijven rammelen al jaren aan de poorten. Het Maleisische Atama, dat de grootste **PALMOLIECONCESSIE** in de regio heeft, liet onder meer in Kameroen zien hoe het zonder veel scrupules bos kapt en kleine boeren van hun land jaagt.

Het regenwoud van het Congobekken zorgt voor voedsel, medicijnen, grondstoffen en water voor ruim 80 miljoen mensen. Er leven bijna 250 inheemse volken voor wie het bos ook een spirituele betekenis heeft. De Baka bijvoorbeeld, Kameroens grootste inheemse bevolkingsgroep. Al jaren wordt hun levenswijze bedreigd door de industriële boskap van het **RUBBERBEDRIJF** Sudcam uit Singapore. COVID-19 vergroot de risico's waaraan ze blootstaan: ze zijn niet bang om ziek te worden, maar wel dat organisaties vertrekken die hen bijstaan in hun strijd tegen de structurele landonteigeningen.

In het bos staan honderden jaren oude woudreuzen die in hun lange leven enorm veel CO₂ hebben opgeslagen. In dit regenwoud ontdekten wetenschappers enkele jaren geleden een veenmoeras, groter dan Engeland, waarin maar liefst **30 MILJARD TON KOOLSTOF** ligt opgeslagen. Dat is net zoveel als de Verenigde Staten in 20 jaar tijd uitstoten.

De immense wouden van het Congobekken herbergen ook tienduizenden planten- en diersoorten. Als een stel landschapsarchitecten vormen dieren zoals de ernstig bedreigde gorilla's, bosolifanten en Afrikaanse buffels het bos. Ze creëren paden, snoeien bomen en poepen zaden uit.

Greenpeace is al decennialang actief in het Congobekken. Samen met inheemse volken strijden we tegen de illegale houtkap en de oprukkende palmoliesector. We onthullen hoe overheden tot op het hoogste niveau betrokken zijn bij illegale activiteiten. Dat maakt het werk **LASTIG EN GEVAARLIJK**.

Toch lukt het ons om **SUCCESSEN** te boeken. Zo besliste de Kameroense president onder druk van lokale milieuorganisaties, de bevolking en Greenpeace dat de houtkapplannen in het beschermde Ebo-woud voorlopig niet doorgaan.

Goed bosbeleid is essentieel om het Congobekken duurzaam te beschermen. Daarom helpen we inheemse volken om de formele rechten over hun leefgebied te verkrijgen. Onder meer de **LOKOLAMA** in de DRC kregen zo 11.000 hectare toegewezen. En in 2023 draagt de regering 50 bosgebieden, in totaal bijna 2,5 miljoen hectare, over aan de lokale bevolking. ➤

RED
DE BOSSEN.
SMS 'WOUD'
NAAR 4333 EN
DONEER € 3.

DE GROENE KROON VAN DE AARDE

➤ In Rusland ligt tweederde van de taiga; het grootste ecosysteem van onze planeet dat zich uitstrekt over Alaska, Rusland, Canada en Scandinavië. Zowat alles aan dit boreale woud is enorm. Het beslaat 16 miljoen km² – meer dan een kwart van alle bossen op aarde – en telt 750 miljard bomen. De dennen en sparren die er groeien zijn aangepast aan de lange wintermaanden: hun naalden bevatten heel weinig sap, waardoor ze niet bevriezen als de temperatuur zakt tot -35 °C. Hun donkere kleur en driehoekige vorm helpen juist om zo veel mogelijk zon op te sloppen.

Meer dan 20.000 planten- en diersoorten leven in deze barre omstandigheden. Wolven, elanden en beren, tijgers, maar ook de **SIBERISCHE SALAMANDER** die een soort antivries produceert waardoor hij kan overleven in extreem lage temperaturen. Ook dit uitgestrekte noordelijke bossengebied slaat een enorme hoeveelheid CO₂ op in de bodem en veengronden: meer dan alle tropische wouden samen.

Elk jaar gaat ongeveer 2,5 miljoen hectare van dit woud verloren. Eeuwenoude bomen verdwijnen onder andere in **TEMPO-ZAKDOEKJES**, wc-papier van Edet en maandverband van Libresse. In heel Rusland gaat elk jaar zo'n 40 miljoen hectare natuur in vlammen op. Dat is 10 keer Nederland. De gigantische natuurbranden worden verergerd door klimaatverandering en zorgen zelf voor verdere opwarming van de aarde. Elke lente en zomer trekt een dikke rooklaag over de graslanden en bossen van Rusland. Ontelbare roet- en stofdeeltjes veroorzaken veel gezondheidsklachten en leiden (in)direct tot duizenden sterfgevallen per jaar. Wetenschappers ontdekten dat zelfs **DE NOORDPOOL** sneller smelt door roetdeeltjes die op het ijs neerduwarrelen waardoor deze poolkap ook zijn reflecterende vermogen verliest.

Ruim de helft van de Russen gelooft dat natuurbranden vanzelf ontstaan. Dat is een grote misvatting: 90 % van deze branden ontstaat door menselijk toedoen. Vooral de gewoonte van boeren om graslanden aan te steken zodat ze snel van hun onkruid afkomen, loopt regelmatig gigantisch uit de hand.

Omdat de overheid de branden laat voortrazen, komt Greenpeace in actie. Op gewone schoenen en met **SLECHTS 20 LITER WATER** op de rug startte het eerste blusteam zo'n 10 jaar geleden. Met steun van de Nationale Postcode Loterij en van u, onze Nederlandse supporter, zijn inmiddels in de kwetsbaarste regio's honderden mensen klaargestoomd om branden te blussen én te voorkomen. Het aantal catastrofale veenbranden daalde daardoor in 2019 met maar liefst 90 %. Daarmee voorkwamen de brandweerlieden de uitstoot van minstens 1,28 gigaton CO₂.

De vrijwillige brandweerteams kunnen op Greenpeace rekenen voor onder meer transportmiddelen, uitrusting, beschermende kleding, gereedschap voor het meten van veentemperatuur en drones voor het lokaliseren van branden. Vanuit coördinatiecentra organiseren de sterkste **VRIJWILLIGERSGROEPEN** inmiddels hun eigen trainingskampen en lichten ze bewoners voor over de oorzaken van de branden.

Voorlichting is een van de belangrijkste methodes om de branden te bestrijden. Al jaren geven we op Russische scholen les over het belang van de bossen en planten we bomen met **TIENDUIZENDEN SCHOOLKINDEREN**. Ook werken we samen met producenten van tekenfilmseries. Miljoenen kinderen leren nu: het aansteken van een klein stukje gras kan het begin zijn van een milieuramp.

ADEMBENEMEND AMAZONIA

Alles is met elkaar verbonden. Wie het Amazoneregenwoud een beetje bestudeert, ziet al snel hoe deze natuurwet in de praktijk werkt. Dit woud, het grootste op aarde, is een van de meest biodiverse gebieden. De planten, dieren, **MICRO-ORGANISMEN** en schimmels vormen samen een enorm ecosysteem dat invloed heeft op de hele wereld.

De bossen van de Amazone produceren enorme hoeveelheden water. Ze beïnvloeden **REGENPATRONEN** tot ver buiten hun eigen regio. Ondanks de enorme omvang van het Amazonewoud, ruim 5,5 miljoen km², is het evenwicht er delicaat. Als mensen tussen de 20 en 25 % van het woud verwoesten, kan het **DE BALANS** niet meer zelf herstellen en veranderen deze prachtige bossen in een savanne. Met miljarden tonnen CO₂-uitstoot als gevolg. Volgens INPE, het Braziliaanse instituut voor ruimteonderzoek, is er al 18 % verwoest. Wetenschappers stellen dat over 10 tot 15 jaar dit kantelpunt is bereikt, als de ontbossing niet stopt.

Meer dan de helft van het Amazonewoud ligt in Brazilië, waar president Jair Bolsonaro de scepter zwaait. Zijn regering heeft weinig op met het milieu en de inheemse volken: **DE KLIMAATCRISIS** bestaat niet en de Amazone is er om geld aan te verdienen. In 2019 lag de ontbossing op het hoogste niveau sinds 11 jaar. De meeste van deze branden zijn aangestoken om land vrij te maken voor weilanden voor koeien, mijnbouw en de teelt van soja.

Sinds de huidige regering aan de macht is, hebben bedrijven carte blanche in het regenwoud. Moord en doodslag zijn voor inheemse volken zoals de Karipuna in de Amazone al jaren realiteit. In de afgelopen jaren wist een deel zich, onder aanvoering van jonge leiders,

steeds beter te organiseren. Zij komen op voor hun **TRADITIONELE LANDRECHTEN**, in de rechtszaal en in het bos zelf. Maar de belangen van grote bedrijven en nationale overheden in het regenwoud zijn groot. De strijd is te vaak ongelijk.

De bedreigingen zijn zo omvangrijk en complex, dat Greenpeace voor het project *Alle ogen op de Amazone* de handen ineen sloeg met Hivos en 9 andere organisaties. In dit project is de hoofdrol weggelegd voor de inheemse bevolking. Volgens talloze onderzoeken zijn zij immers de beste bosbeschermers van de wereld.

We ondersteunden hen bij de opzet van lokale **BOSWACHERTEAMS** die met smartphones en drones het regenwoud intrekken en daar de bosvernietiging vastleggen. De teams leerden (digitale) landkaarten maken, satelliet- en dronebeelden analyseren, gps-coördinaten lezen én de verzamelde informatie veilig opslaan. Met succes: vorig jaar werd in het leefgebied van de Karipuna 49 % minder bos verwoest dan in alle voorgaande jaren.

Ook werd er een wet 'geparkeerd' waarmee Bolsonaro illegaal ingepikte bosgebieden wilde legaliseren. Verzet binnen én buiten Brazilië van ngo's, beroemdheden, inheemse volken, bedrijven en overheden, gaf de doorslag. En het gesprek tussen inheemse leiders uit Brazilië en Tweede Kamerleden, hielp de discussie tegen het nieuwe Mercosur-handelsverdrag kracht bij te zetten.

Het duizelingwekkende tempo van de ontbossing moet stoppen. Met uw hulp blijven we overheden en internationale instanties beïnvloeden, onder andere voor een sterke wet waarin staat dat geen bos meer verwoest mag worden voor onze producten. ☺

SUCCESSEN

Samen met u bereikt

1971 - 2021: 50 jaar people power

Al sinds 1971 beschermt Greenpeace onze prachtige aarde, samen met u en miljoenen andere supporters. We lobbyen, doen wetenschappelijk onderzoek en voeren spraakmakende acties. Zo pakken we grote milieuproblemen aan om onze aarde leefbaar te houden - voor iedereen. Daarom een heel kleine maar trotse greep uit onze successen door de jaren heen.

Nieuwe plasticfabriek stuit op verzet
Chemiegigant INEOS wil bij Antwerpen een nieuwe plasticfabriek bouwen die jaarlijks ook nog eens 1 miljoen ton CO₂ de lucht in pompt. Greenpeace steunt de acties van bezorgde burgers en spande een gerechtelijke procedure aan. Met succes. De vergunning voor de kap van 55 hectare bos waar de fabriek moet komen, is geschorst.

Mexico schoont akkers op

Sinds 1991 komen we in actie om genetisch gemodificeerd maïs en de zeer omstreden onkruidverdelger glyfosaat overal ter wereld van de akkers te krijgen. We zijn weer een stap dichterbij, want vanaf 2024 zijn beiden in Mexico niet meer toegestaan.

Blik op de bon

Na 20 jaar lobbywerk komt er vanaf 2023 eindelijk statiegeld op blik. Gelukkig, want blik is levensgevaarlijk voor koeien: onopgemerkte blikjes in het weiland worden in maaimachines vermalen tot vlijmscherpe snippers, die vervolgens in het veevoer belanden. Statiegeld vermindert de hoeveelheid flesjes en blikjes in de natuur met 70 tot 90 %.

2021

50 jaar na de eerste Greenpeace-actie tegen nucleaire wapens, treedt dan eindelijk het Verdrag inzake het Verbod op Kernwapens in werking. We roepen zoveel mogelijk landen op het verdrag te ondertekenen.

1971

Een groepje bevriende Canadezen varen in een gammels boot naar het eiland Amchitka. De Amerikaanse atoomproef verhinderen ze er niet mee, maar de protestactie krijgt zoveel support dat ze meer milieumisstanden aan gaan pakken: Greenpeace is geboren.

1982

Walvissen jagen. Wie dat doet, krijgt met Greenpeace te maken. We wagen ons niet alleen tussen dier en harpoen maar verenigen ook miljoenen mensen, net zolang tot er een moratorium - tijdelijk verbod - wordt afgekondigd.

1983

Miljoenen tonnen chemisch en radioactief afval werden jarenlang in de Noordzee gestort. Met gevaar voor eigen leven proberen we dit te voorkomen. Dit jaar komt er eindelijk een wereldwijd verbod.

1992

Greenpeace ontwikkelt de Greenfreeze, samen met wetenschappers en een noodlijdende Oost-Duitse koelkastfabrikant. Deze bevat geen ozonaantastende CFK's en het broeikasgas HFK. De techniek is inmiddels wereldwijd in 1 miljard koelkasten toegepast.

1991

Na 5 jaar bivakkeren op ijskoud Antarctica en talloze acties is het gelukt: het continent wordt 50 jaar internationaal beschermd tegen elke vorm van mijnbouw, met ingang van 1998.

1993

Onze protesten tegen CO₂-uitstoot worden met hoongelach ontvangen. Ook als we als een van de eersten met een concreet klimaatplan komen. Nu staan we nog steeds in de frontlinie, maar als onderdeel van een wereldwijde beweging die zich niet laat stoppen.

2005

Greenpeace voert 8 jaar lang campagne om giftige weekmakers uit PVC-speelgoed te krijgen. Uiteindelijk verbiedt de EU 6 van deze stoffen in kinderspeelgoed.

FOSSILS
OR OUR
FUTURE?
GREENPEACE

2018

De vlag gaat uit! Europa verbiedt het gebruik van 3 voor bijen zeer schadelijke bestrijdingsmiddelen (neonicotinoïden) op de akkers.

2015

Naar olie boren bij de Noordpool? (S)hell no! En ruim 7,5 miljoen mensen laten dat weten ook. Met succes, want Shell trekt zich terug.

2011

Tientallen kledingmerken, waaronder Zara en Adidas, gaan overstag na ons rapport *Dirty Laundry* en een wereldwijde campagne gesteund door miljoenen consumenten. De bedrijven beloven voor 2020 alle schadelijke chemische stoffen uit hun kleding, schoenen en productieprocessen te weren.

SCHEPEN-UPDATE

Esperanza

51.509812, 0.632483
Verenigd Koninkrijk

In actie om industriële vissersschepen uit beschermde zeegebieden te krijgen. Omdat de overheid deze taak structureel laat liggen, zijn hier steeds vaker supertrawlers te vinden die er ook steeds langer illegaal vissen.

Rainbow Warrior

22.675460, -136.010115
Grote Oceaan

We protesteren tegen verwoestende zeebodem mijnbouw voor grondstoffen als zilver, koper, kobalt, goud, magnesium en zink. Een gebied groter dan de EU mag inmiddels ontgonnen worden, zonder dat de gevolgen te overzien zijn.

Arctic Sunrise

-9.902053, 89.864277
Indische Oceaan

We sporen illegale vissers op, onderzoeken en documenteren de gevolgen van jarenlange, ongehinderde industriële visserij en roepen de VN op om dit misbruik in het Oceanenverdrag aan banden te leggen.

DE SOUNDTRACK VAN DEN HAAG

Wij willen geen grijsgedraaide boodschap,
maar *fast forward* naar een groene toekomst.

Klinkt u dat als muziek in de oren? Kijk op pagina 5 en kom in actie.

COLOFON

© lente 2021 Greenpeace Magazine
Stichting Greenpeace Nederland

Greenpeace Magazine verschijnt
3 keer per jaar.
Kom ook in actie voor Greenpeace
via greenpeace.nl/acties.

ISSN: 0166-4506

Postadres: Postbus 3946,
1001 AS Amsterdam
Bezoekadres: NDSM-Plein 32,
1033 WB, Amsterdam
Voor administratieve vragen:
Supporter care: 0800 422 33 44 (gratis)
of greenpeace.nl/contact
Rekeningnummer:
NL89 TRIO 0338 8885 00

Opmerkingen en suggesties over de
inhoud van Greenpeace Magazine kunt u
sturen naar redactie@greenpeace.nl.

Hoofredactie: Rita Borghardt
Eindredactie: Jacqueline Schuiling
Redactie: Rita Borghardt,
Angèle Mann, Noor Spanjer
Art direction en ontwerp:
Samantha van der Werff
Drukwerkcoördinatie:
Yuri Gunther Moor

Volg Greenpeace op greenpeace.nl.
Twitter: @GreenpeaceNL
Facebook: Greenpeace Nederland
Instagram: @greenpeacenl

Greenpeace Magazine is gedrukt op
100 procent hergebruikt en chloorvrij
gebleekt papier.

GOED DOEL

GREENPEACE